

Zeneesztétika (előadás és szeminárium)

SZABAD BÖLCSÉSZET – BA-képzés, 2011/12. II. szemeszter

Helye: Filozófia könyvtár

Időpont: Hétfő, 18:00

Előadó: Karap Zoltán

zkarap@gmail.com

Kurzusleírás:

A kurzus célja, hogy a megadott szövegek valamint az előadáson elhangzó művek elemzésén keresztül, kísérletet tegyünk az „*ártatlan hang*” egy lehetséges történetének rekonstruálására.

A *bacchanáliáktól* a *Love Parade*-ig terjedő intervallumban tehát azokat a zeneesztétikai paradigmákat fogjuk megvizsgálni, amelyek e „*lehetséges történet*” szempontjából a legjelentősebbek.

Tematika

1. Bevezetés: **Zeneesztétika – a filozófia és a zenetudomány határán**
2. **A filmzene esztétikai kihívásai I.**
 - Adorno-Eisler: *Filmzene*. Bp. 1973. 5-49; 64-87
3. **A filmzene esztétikai kihívásai II.**
 - *Film + zene = filmzene? Írások a filmzenéről*. Szerk. Kenedi János, Bp. 1978
3. **„Sex & clips & rock and roll” – avagy a feminista zenekritika**
 - Susan McClary: *Klasszikus zene és a szexualitás stratégiái* (online letölthető)
4. **A zenedráma és a barokk opera születése – *miből?* (Monteverdi, Nietzsche)**
 - Monteverdi: *Levelek, elméleti írások*. Bp. 1998. 255-270
 - Nietzsche: *A tragédia születése*. Mérleg, 19. fejt. 153-165
5. **Kant, Hegel, Schopenhauer: a zene helye a művészetek között**
 - Kant: *Az ítélelőerő kritikája*. Osiris, 2003. 220-254
 - Hegel: *Előadások a művészet filozófiájáról*. Atlantisz, 2004. 319-327
 - Schopenhauer: *A zene esztétikája*. Bp. Franklin, 1912., (Reprint: Bp.: Hatágú Síp, 1992.)
6. **Hanslick és a zenei szép**
 - *Zene és szó. Zeneesztétikai szöveggyűjtemény*. Szerk. Csobó Péter, 2004. 113-

7. **„Túl szépen és rúton” – az Új zene** (Schönberg, Adorno)
 – Arnold Schönberg: *Komponálás tizenkét hanggal*. In: *A huszadik század zenéje*. Bp. 1966 161-172
 – T. W. Adorno: *Arnold Schönberg*. In: *Filozófia, zene, társadalom*. 124-161
8. **A könnyűzene** (Adorno, P. Wicke)
 – Adorno: *Könnyűzene*. In: *Filozófia, zene, társadalom*. 407-434
9. **Rock, rap, rave – pragmatista szemmel** (R. Shusterman)
 – Richard Shusterman: *A rap művészete*. In: Shusterman: *Pragmatista esztétika*. Kalligram, 2003. 369-428
10. **Az elektronikus zene mint esztétikai probléma** (Stockhausen Sztravinszkij, Dahlhaus)
 – Stockhausen: *Elektronikus és hangszeres zene*. In: *A huszadik század zenéje*. Szerk. Fábíán Imre, Bp. 1996. 199-211
 – Igor Sztravinszkij: *Az elektronikus zenéről*. In: Fábíán, 211-215
 – Ujfalussy József: *Hangmontázs vagy zene?* In: Fábíán, 215-222
11. **John Cage és az experimentális zeneesztétika**
 – John Cage: *A csend*. Válogatott írások. Ford. Weber Kata, Pécs 1994. 7-9; 25-40

Ajánlott irodalom:

- Zoltai Dénes: *A zeneesztétika története*. Kávé, 2000
 Zoltai Dénes: *A modern zene emberképe*. Bp., 1969
 Carl Dahlhaus: *Az abszolút zene eszméje*. Ford. Zoltai Dénes, Typotex, 2004
 Carl Dahlhaus – H. H. Eggebrecht: *Mi a zene?* Ford. Nádori Lídia, Osiris, 2004
 Edvin Prévost: *Nincsen ártatlan hang*. Ford. Szekeres Andrea, Magyar Műhely, 2005
 Michael Nyman: *Experimentális zene*. Ford. Pintér Tibor, Magyar Műhely, 2005
 Peter Wicke: *A szórakoztató zene Mozarttól Madonnáig*. Atheneum, 2000
 Pernye András: *A jazz*. Noran, 2007
 Almási-Tóth András: *Az opera – egy zárt világ*. Typotex, 2008
 Batta Barnabás (szerk.): *Médium, Hang, Esztétika. Zeneiség a mediális technológiák korában*. Univ Kiadó, Szeged, 2009

